

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม*

The Development Of Reading Comprehension Ability Of Mathayomsuksa 1 Students By Using Sq4r Technique And Power Question

Received:	April	24, 2019
Revised:	June	19, 2019
Accepted:	June	20, 2019

จุฬารัตน์ อินทร์อุดม (Chularat Inudom)**

ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล (Natthakit Siriwatthanathakun)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามกับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 และ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดนิคมธรรมวาราราม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม (Unit of Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ 3) แบบสอบถาม ความคิดเห็นของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที่แบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent) วิเคราะห์เกณฑ์ร้อยละ 80 แบบ One Sample t-test และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

* เพื่อการตีพิมพ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร

To publish paper on Master Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement for the Degree Master of Education, Program Thai Language Teaching, Silpakorn University

** นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Student's Master of Partial Fulfillment of the Requirement for the Degree Master of Education, Program Thai Language Teaching, Faculty of Education, Silpakorn University, chularat_i@hotmail.com

*** อาจารย์ ดร.ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
Dr. Natthakit Siriwatthanathakun, Thesis Advisors, Program Thai Language Teaching, Faculty of Education, Silpakorn University, Kitti-nata2528@hotmail.com

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามหลังเรียน ($\bar{X} = 25.03$, S.D. = 1.96) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{X} = 17.43$, S.D. = 2.51) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม คิดเป็นร้อยละ 83.43 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญ และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, SD = 0.18)

คำสำคัญ : ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ, เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

Abstract

The purposes of experimental designs were to: 1) compare reading comprehension ability of Mathayomsuksa1 students between before and after learning management by using SQ4R technique and power question 2) compare reading comprehension ability of Mathayomsuksa1 students after learning management by using SQ4R technique and power question with the criteria of 80 percentage 3) investigate the opinion of Mathayomsuksa1 student on learning management for using SQ4R technique and power question. The simple group of 30 Mathayomsuksa1/2 students of Watniyomthamwararam school in the first semester of the academic year of 2018 were selecting in this student by cluster random sampling.

The research instrument were 1) lesson plan about reading comprehension by using SQ4R technique and power question 2) reading comprehension ability test 3) Questionnaire on learning management by using SQ4R technique and power question. Statistic in this research uses the average value, standard deviation, t-test dependent, One Sample t-test and Content analysis.

The result of this study were as follows ; the outcomes of reading comprehension ability of Mathayomsuksa1 students after using SQ4R technique and power question ($\bar{X} = 25.03$, S.D. = 1.96) were higher than before using SQ4R technique and power question ($\bar{X} = 17.43$, S.D. = 2.51). The scores were statistically significant difference at .05. The reading comprehension ability achievement of Mathayomsuksa1 students after learning management by using SQ4R technique and power question had an average score 83.43 percentage higher than the criteria significantly. The opinion of Mathayomsuksa1 students on studying by using SQ4R technique and power question were highly positive. ($\bar{X} = 4.53$, SD = 0.18)

Keywords: THE Reading Comprehension Ability, SQ4R Technique And Power Question

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาของชาติ โดยให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ให้ความสำคัญกับการสอนการอ่าน และได้กำหนดหลักการของหลักสูตรไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ สถานศึกษาต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นเป็นการศึกษาเพื่อปวงชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้ และเป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 2) ทั้งนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้มี 5 สาระ โดยสาระที่ 1 การอ่าน เป็นสาระแรก เป็นสาระที่สำคัญเพราะเป็นทักษะที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้จากสิ่งต่าง ๆ ได้ ช่วยให้เข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านได้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ ผู้ที่เข้าใจในสิ่งที่อ่านและจับประเด็นในเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว ย่อมเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการรับสารจากการอ่านและเป็นผู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ ประสบความสำเร็จในชีวิตการเรียนการศึกษา และการประกอบอาชีพหลายอย่างขึ้นอยู่กับที่อ่านเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่ง

การอ่านมีความสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของพลเมืองให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งในด้านความรู้ความคิด สติปัญญาและรวมไปถึงวิจารณ์ญาณ ผู้ที่อ่านหนังสือมากย่อมได้รับความรู้มากและเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3) การอ่านเป็นหัวใจในการเรียนการสอนที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถอยู่ตลอดเวลา เพราะจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ได้ แต่ถ้าอ่านไม่สม่ำเสมอผลที่ตามมาคือผู้อ่านต้องใช้เวลาอ่านมากกว่าปกติ และจับใจความสำคัญได้ไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ยังมีความสำคัญในการถ่ายทอดสิ่งที่อ่านให้ผู้อื่นได้รับรู้ได้ตรงประเด็นซึ่งสอดคล้องกับ จีรวัดน์ เพชรรัตน์ (2556: 2) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต ต่อความเจริญในด้านต่าง ๆ ของมนุษย์มาก การอ่านหนังสือนอกจากจะทำให้ผู้อ่านเป็นผู้หูตากว้างแล้วคนอ่านจะเป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวของโลกปัจจุบัน และอาจเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดความสงบในใจ ส่งเสริมวิจารณ์ญาณและประสบการณ์ให้เพิ่มพูนขึ้น ดังที่ ศิวกานท์ ปทุมสูติ (2553: 53) กล่าวว่า การอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งที่จะช่วยสร้างเสริมและพัฒนาพื้นฐานข้ออื่น ๆ ให้ผู้อ่านมีความงอกงามและความก้าวหน้าในการอ่านอีกด้วยซึ่งสรุปได้ว่าการอ่านนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพและการศึกษา ผู้ที่อ่านมากย่อมได้รับประสบการณ์การอ่านมาก สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้ นอกจากนี้การอ่านยังเป็นหัวใจสำคัญในการเรียนการสอนที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการอ่านในระดับพื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนควรมีและเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการอ่านในระดับสูงต่อไป แต่การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนด้วยการอ่านอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านอ่านได้รวดเร็ว และจับใจความได้ถูกต้อง เพราะจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ได้ แต่ถ้าอ่านไม่สม่ำเสมอผลที่ตามมาคือผู้อ่านต้องใช้เวลาอ่านมากกว่าปกติและจับใจความสำคัญได้ไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ยังมีความสำคัญในการถ่ายทอดสิ่งที่อ่านให้ผู้อื่นได้รับรู้ได้ตรงประเด็น ดังแนวคิดของ สายใจ ทองเนียม (2560: 100) ให้ความเห็นว่าการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญ ผู้เรียนต้องรู้จักการอ่านคำ คือ อ่านออก รู้ความหมายของกลุ่มคำ สำนวน วลี และประโยค จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

เพราะผู้ถ้าผู้อ่านไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ อาจส่งผลต่อการอ่านเพื่อจุดประสงค์อื่น ๆ ซึ่งยากกว่า สอดคล้องกับ แวมมยุรา เหมือนนิล (2556: 17) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป เช่น ถ้านักเรียนจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ ก็คงไม่สามารถอ่านเพื่อวิจารณ์ว่าเรื่องนั้นดีหรือไม่ดีได้เลย นอกจากนี้ ฟองจันทร์ สุขยั้ง (2551: 17) ยังได้กล่าวว่า การอ่านจับใจ ความสำคัญทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว และถือเป็นการฝึกกระบวนการทางความคิดที่ดีช่วยให้ผู้อ่านสามารถคิดวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น หากผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญในเรื่องที่อ่านได้ดี ย่อมส่งผลให้ผู้อ่านเข้าใจและเรียนรู้สิ่งนั้น ๆ ได้เร็วขึ้น ดังนั้น การอ่านจับใจความสำคัญจึงเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญที่ควรหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอ

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการอ่านจับใจความสำคัญจะมีความสำคัญดังกล่าวข้างต้น แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดนิยมธรรมวรารามพบว่าสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ย 43.93 และสาระที่ 1 การอ่าน มีคะแนนเฉลี่ย 43.45 มีผลการประเมินต่ำกว่าระดับประเทศ ซึ่งยังไม่เป็นที่น่าพอใจ (รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน) นอกจากนี้ ผลการทดสอบตามแนวทางการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ PISA ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนเฉลี่ย อยู่ที่ 55.18 ซึ่งยังไม่ผ่านตามเกณฑ์พึงพอใจที่สถานศึกษากำหนด คือ ร้อยละ 60 (ข้อมูลผลการทดสอบโรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม)และจากที่ผู้วิจัยได้ตรวจแบบฝึกหัดและใบงานเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ พบว่านักเรียนไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ตามเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้และไม่มีการพัฒนา จึงทำให้การเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ (2542: 72) ที่กล่าวว่า ความสามารถในการสรุปประเด็นสำคัญจากข้อความที่อ่านและเขียน นักเรียนส่วนมากอ่อนในเรื่องการทำความเข้าใจประเด็นสำคัญ นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เกี่ยวกับปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน สรุปได้ว่าครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่าปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนมาจากผู้เรียนมีความรู้พื้นฐาน ในเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญน้อย ขาดความเข้าใจ ขาดทักษะความรู้ในเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญนักเรียนไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียนเท่าที่ควร เพราะขาดสื่อและนวัตกรรมที่ช่วยฝึกทักษะ และกระบวนการคิดที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและประหยัดเวลาในการเรียนรู้ นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในปัจจุบันด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ครูยังเน้นการสอนแบบบรรยายฝ่ายเดียวไม่ได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่มีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน ไม่มีสื่อในการจัดกิจกรรมการอ่านที่หลากหลาย ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่ควรหาวิธีสอนหรือสื่อการสอนที่จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ดังที่ ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2553: 266) กล่าวว่า ผู้สอนต้องปรับวิธีการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหาความจำมาก ไม่เป็นผู้บรรยายความรู้แต่ฝ่ายเดียวแบบครูเป็นศูนย์กลาง ปรับวิธีการที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มาก ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ฝึกทักษะการคิดให้ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ (2542: 74) ที่กล่าวว่า ครูบางคนสอนมากเกินไป เคยใช้วิธีสอนแบบใดก็ได้แต่แบบนั้นไม่ยอมเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการสอนแบบที่ครูเป็นจุดศูนย์กลาง ไม่ใช่เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน ไม่จัดกิจกรรมใด ๆ

ในห้องเรียน อีกทั้งเด็กไม่ได้รับการฝึกทักษะในด้านการอ่านจับใจความสำคัญเท่าที่ควร ทำให้เด็กไม่สามารถที่จะจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ อีกทั้งเด็กไม่มีนิสัยรักการอ่าน เนื่องจากไม่ได้รับการปลูกฝังให้เห็นความสำคัญของการอ่าน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นอีกวิธีที่จะช่วยแก้ไขปัญหาการอ่านจับใจความอย่างต่อเนื่อง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านของนักเรียน และเป็นการสอนอ่านโดยใช้คำถามพัฒนาความคิด อีกทั้ง การสอนอ่านแบบ SQ4R ยังเป็นวิธีการสอนอ่านที่ส่งเสริมการอ่านสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีขั้นตอนการสอนที่ชัดเจน มีวิธีการกำกับการอ่านของนักเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์จากขั้นต่าง ๆ วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่พัฒนามาจากการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่ Robinson (1961, อ้างถึงใน กานต์ธิดา แก้วงาม, 2556: 4-5) ได้เสนอไว้ต่อมาในปี 1984 Walter Pauk ได้เสนอแนะวิธีสอนอ่านแบบ SQ4R มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรม 6 ขั้นตอน คือ 1) Survey (S) การสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่อง 2) Question (Q) การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน 3) Read (R) การอ่านเพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ 4) Record (R) การทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบ 5) Recite (R) การเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเอง 6) Reflect (R) การวิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยมีการเพิ่มขึ้นตอนบันทึก (Record) หลังจากนักเรียนได้อ่านบทอ่านและเปลี่ยนขั้นตอน การทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนให้นักเรียนได้วิเคราะห์บทอ่าน (Reflect)

นอกจากศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R แล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของ พลังคำถาม (Power Question) เข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ด้วย ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง การใช้คำถามเข้ามาเสริมในเทคนิค SQ4R จะเป็นตัวช่วยจุดประกายคำถามใหม่ทำให้กระบวนการคิดมีความต่อเนื่องมาได้ ดังที่ บรรจง อมรชิวิน (2556: 34) กล่าวถึงพลังคำถามว่าคุณภาพของการคิดขึ้นอยู่กับคุณภาพของคำถามของเรา เราไม่อาจเป็นนักคิดที่ดีได้เลยหากว่าเราเป็นนักถามที่ไม่ดี คำถามจะเป็นสิ่งที่สะท้อนออกมาถึงสภาพปัญหา ประเด็น และสิ่งที่สงสัย ในขณะที่คำตอบก็เป็นการส่งสัญญาณจุดที่จะหยุดของความคิดในขณะหนึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553: 3) ที่กล่าวว่า การใช้คำถามมีความสำคัญมากในการช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางความคิด คำถามจะทำให้ผู้เรียนมีแง่มุมความคิดที่แปลกใหม่ เกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวางนำไปสู่ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้สอนที่ใช้คำถามที่ใช้ทักษะการคิดการขั้นสูงจะช่วยยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ นอกจากนี้อาจกล่าวได้ว่า หากไม่มีการถามก็อาจมีค่าเท่ากับการไม่มีความเข้าใจหรือการถามอย่างผิวเผินก็มีค่าเท่ากับการเข้าใจอย่างผิวเผินเช่นกัน คำถามที่ไม่ชัดเจนก็จะเท่ากับความเข้าใจที่ไม่ชัดเจน

ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนจึงได้นำเทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม มาใช้ในการพัฒนาด้านการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามกับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดนิคมธรรมวราราม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 61 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดนิคมธรรมวราราม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม (Unit of Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม
2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ สารที่ 1 การอ่าน มาตรฐานที่ 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ตัวชี้วัดที่ 2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน เนื้อหาที่ใช้ในการอ่านจับใจความสำคัญ คือ ประเภทร้อยแก้ว ได้แก่ บทความ สารคดี เรื่องสั้น นิทาน และประเภทร้อยกรอง ได้แก่ กวีนิพนธ์

ระยะเวลาในการทดลอง

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ใช้เวลาทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง จำนวน 12 ชั่วโมง และรวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียนอีก 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 14 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม จำนวน 6 แผน
2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

วิธีวิจัย

1. ขั้นตอนเตรียมการวิจัย
ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เอกสารการอ่านจับใจความสำคัญ
2. ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการทดลอง ดังนี้ คือ
  - 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับ พลังคำถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม แล้วสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 6 แผน รวม 12 ชั่วโมง เสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ผลการทดสอบค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ และนำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงให้สมบูรณ์แล้วจึงนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ศึกษาทฤษฎีการสร้างแบบทดสอบ จัดทำตารางวิเคราะห์ข้อสอบ (Test Blueprint) สร้างแบบทดสอบปรนัยจำนวน 60 ข้อ เสนอที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วจึงนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ผลการตรวจสอบได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 -1.00 ได้ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20 – 1.00 และคัดเลือกข้อสอบไว้ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR20 ของคูเดอร์ และริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.89 แล้วนำไปใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม โดยกำหนดค่าความคิดเห็น 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ เสนอแบบสอบถามต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และเสนอแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบหาค่าดัชนี (Index of Item Objective Congruence : IOC) ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ผลการตรวจสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และนำแบบสอบถามความคิดเห็นไปเป็นเครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง

3. ขั้นตอนการวิจัย

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนการจัดการเรียนรู้ Pre-test จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที เพื่อวัดพื้นฐานทางการอ่าน

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่าง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมเป็น 12 ชั่วโมง

3.3 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ Post-test ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ แต่สลับข้อ สลับตัวเลือก

3.4 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

4. ขั้นการวิเคราะห์ผล

4.1 คะแนนความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X} = 25.03$, S.D. = 1.96) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 17.43$, S.D. = 2.51) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อนักเรียนได้เรียนด้วยการใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามแล้ว นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญสูงขึ้นกว่าเดิมซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงดังตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	t	p
ทดสอบก่อนเรียน	30	30	17.43	2.51	-24.877	.000
ทดสอบหลังเรียน	30	30	25.03	1.96		

4.2 คะแนนความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม แล้วมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 25.03 คิดเป็นร้อยละ 83.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 1.96 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงดังตารางที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นไปตามเกณฑ์ ร้อยละ 80

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม	จำนวนนักเรียน	เกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	(SD)	คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ	t	p
	30	80	30	25.03	1.96	83.43	2.893	.007

4.3 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53, SD = 0.18) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อยดังนี้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดเป็นลำดับหนึ่ง ($\bar{X}$ = 4.60, SD = 0.28) รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51, SD = 0.28) และด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}$ = 4.48, SD = 0.26)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
2. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีวิธีการอ่านจับใจความสำคัญที่เน้นการจัดกิจกรรมไปที่ละขั้นตอนทำให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมาย สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง โดยการใช้คำถามเพื่อเป็นแนวคิดในการหาคำตอบ โดยเริ่มจาก 1) Survey-S นักเรียนอ่านสำรวจเนื้อเรื่องคร่าว ๆ 2) Question-Q นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน เป็นการตั้งคำถามแบบพลังคำถามที่ตอบสนองจุดประสงค์ในการอ่านเป็นคำถามในเชิงคิดสร้างสรรค์ 3) Read-R นักเรียนจับใจความสำคัญของเรื่อง 4) Record-R นักเรียนจดบันทึกข้อมูลได้จากการอ่าน 5) Recite-R นักเรียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้ภาษาของตนเอง และ 6) Reflect-R นักเรียนทบทวนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน โดยครูมีบทบาทในการให้คำแนะนำ เสนอแนะ และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดและใช้ความสามารถของผู้เรียนในการอ่านจับใจความสำคัญ

ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนดังกล่าว พบว่าความสามารถทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าวิธีการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม สามารถพัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนได้ดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามนั้น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนเป็นระบบสามารถปฏิบัติตามได้ง่าย ทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง อีกทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รู้จักการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ รู้จักการตั้งคำถามเพื่อนำทางไปหาคำตอบ สอดคล้องกับความคิดเห็นของบรรจง อมรชวีน (2556: 37) ที่กล่าวว่า เราไม่อาจที่จะมีทักษะในการคิดได้ดี หากเราไม่มีทักษะในการตั้งคำถามอันจะเป็นกุญแจสู่การคิดอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ยังช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ

แนวคิดของสุคนธ์ สินธพานนท์ (2554: 227) ที่กล่าวว่าเทคนิค SQ4R ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน โดยตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าให้รู้ว่หลังการอ่านแล้วต้องรู้อะไรสามารถสรุปใจความสำคัญและแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่อ่านได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของธิดา บุษามสาย (2559: 78) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 14.72) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD = 4.16) และหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 25.25) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD = 2.94) โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์ธิดา แก้วกาม (2556: 84) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียนของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังพบว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80 เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม โดยนักเรียนจำนวน 30 คน ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 30 ข้อ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 25.03 คิดเป็นร้อยละ 83.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 1.96 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้หลักและวิธีการจับใจความสำคัญที่ถูกต้อง อีกทั้งเทคนิค SQ4R ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นเทคนิคที่มีขั้นตอนเป็นระบบปฏิบัติตามขั้นตอนไปทีละขั้น เข้าใจง่าย นักเรียนได้ฝึกและลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเอง เริ่มจากขั้นตอนที่ง่ายไปหายากที่มีกระบวนการอ่านทั้งหมด 6 ขั้นตอน โดยผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมไปตามลำดับขั้นตอนของเทคนิค SQ4R อย่างเป็นลำดับ ได้แก่ ขั้นที่ 1) Survey-S ครูผู้สอนให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ โดยกำหนดเวลาอ่านไม่เกิน 5-10 นาที ตามความยาวของเรื่อง เพื่อที่นักเรียนจะได้พิจารณา ชื่อเรื่อง ประเภทของเรื่องที่อ่าน ผู้แต่ง 2) Question-Q นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านตามความสนใจของนักเรียน ในขั้นนี้นักเรียนจะมีความพยายามคิดคำถามที่นักเรียนอยากรู้ 3) Read-R นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องซ้ำอีกรอบ นักเรียนแต่ละกลุ่มจะช่วยกันค้นหาคำตอบ เพื่อให้ได้คำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ หากยังหาไม่ได้หรือไม่เข้าใจนักเรียนก็จะสอบถามจากครูผู้สอน 4) Record-R นักเรียนจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน ลงในแบบบันทึกการอ่านด้วยภาษาของตนเอง ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น 5) Recite-R นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้ภาษาของตนเอง ในขั้นนี้นักเรียนจะสามารถจับประเด็นของเรื่องได้แล้วว่าใจความสำคัญของเรื่องคืออะไร และจุดมุ่งหมายของผู้เขียนคืออะไร 6) Reflect-R ในขั้นสุดท้ายนี้นักเรียนจะได้วิเคราะห์ อภิปราย และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน โดยการออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกและกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมมากขึ้น จึงส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านความคิดและ

การอ่านได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ สิริธร สุขเจริญ (2561: 60) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R เป็นเทคนิคที่มีขั้นตอนการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเป็นระบบ ส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถทางการอ่าน

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดเป็นลำดับหนึ่ง ทั้งนี้เป็นเพราะ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีวิธีการอ่านจับใจความสำคัญที่เน้นการจัดกิจกรรมไปที่ละขั้นตอนสามารถปฏิบัติตามได้ง่าย นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้นได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีเป้าหมายในการอ่านมากขึ้น และนักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันและในวิชาอื่นได้อีกด้วยดังนั้นผู้เรียนจึงเห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามนั้นให้ประโยชน์จากการเรียนรู้มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของมยุรฉัตร ฉัตรพุดผิซัย (2559: 99) ที่ได้ศึกษาเรื่องผลการใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังกราฟิกต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม “สังวรเจษฎ์ประภาคมอุปถัมภ์” จังหวัดนครปฐม พบว่านักเรียนมีวิธีการอ่านอย่างมีขั้นตอนพร้อมทั้งทำให้นักเรียนมีความสามารถในการสรุปใจความสำคัญโดยใช้แผนผังกราฟิก มีความเข้าใจเนื้อหาสาระได้รวดเร็วและง่ายขึ้น และสามารถจดจำได้นาน ดังที่ธิดา บุษามสาย (2559: 82) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความ และนำความรู้จากการเรียนมาใช้ประโยชน์การอ่านจับใจความบทเรียน หนังสือทั่วไป เช่น ข่าว นิตยสาร วารสาร สอดคล้องกับ สุคนธ์ สินธพานนท์ (2554: 227) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนการสอนด้วยวิธี SQ4R ไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธี SQ4R นั้น มีประโยชน์คือทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านดีกว่าการอ่านโดยไม่ตั้งคำถามเอาไว้ล่วงหน้า ทำให้การอ่านนั้นมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน การใช้คำถามจึงเป็นแนวทาง ทำให้นักเรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น

สำหรับด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่องไม่สับสน ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามในสิ่งที่อยากรู้ นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอน นักเรียนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้ด้วยตนเองและมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามนั้น มีขั้นตอนให้ปฏิบัติไปที่ละขั้นตอน มีการตั้งคำถามที่หลากหลายจากสิ่งที่นักเรียนได้อ่านสำรวจ กระตุ้นให้ผู้เรียนได้รู้จักการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อจะทำการคำถามครอบคลุมเนื้อหาและหาคำตอบในสิ่งที่อยากรู้ได้ ทำให้การอ่านมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน และทำให้การอ่านจับใจความสำคัญมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์ธิดา แก้วกาม (2556: 87-88) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนให้นักเรียนได้ตั้งคำถาม เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด ทำให้การอ่านมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนและประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

ลำดับสุดท้ายด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานเป็นกลุ่ม เพราะมีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่มทำให้นักเรียนสนุกสนานในการร่วมกิจกรรม อีกทั้งนักเรียนได้แลกเปลี่ยนการเรียนรู้และความคิดเห็นระหว่างเพื่อน สอดคล้องกับงานวิจัยของธิดา บุปผามสาย (2559: 82) ที่พบว่า วิธีสอนแบบ SQ4R ช่วยให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน ทำให้นักเรียนได้ช่วยเหลือกันในกลุ่ม ทั้งนี้เนื่องจากว่ากระบวนการอ่านตามขั้นตอนวิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นขั้นตอนที่เป็นขั้นตอนชัดเจน เน้นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อหาคำตอบจากคำถามที่นักเรียนตั้งไว้ ทำให้นักเรียนได้ฝึกการคิดด้วยตนเองและแบบกระบวนการกลุ่ม นักเรียนได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพร รัตนมุง (2559: 66) ที่กล่าวว่า บรรยากาศการเรียนรู้เป็นบรรยากาศแห่งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อน นักเรียน ได้ช่วยเหลือกันในกระบวนการกลุ่ม ฝึกการรู้จักเป็นผู้ฟังที่ดี ส่งเสริมให้นักเรียนมีบทบาทในการนำเสนอความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ พลังคำถามให้เข้าใจก่อนนำไปจัดการเรียนรู้
2. ครูผู้สอนต้องอธิบายขั้นตอนวิธีการสอนแบบ SQ4R ทั้ง 6 ขั้นตอน ให้นักเรียนเข้าใจก่อนนำไปใช้ในการอ่านจับใจความสำคัญ พร้อมทั้งอธิบายหลักการตั้งคำถามแบบพลังคำถามพร้อมยกตัวอย่างให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น และควรฝึกนักเรียนให้ตั้งคำถามในเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ เช่น เพราะเหตุใดไปไม่จึงมีสีเขียวอะไรที่ทำให้เขาประสบผลสำเร็จ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ครูควรจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมให้พร้อม เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ควรมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน
5. ในชั้นแสดงความคิดเห็น ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกและแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมา โดยไม่ปิดกั้นความคิดของนักเรียน ครูเพียงแต่มีบทบาทให้คำแนะนำหรือเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการเขียนโดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะด้านการเขียน
2. ควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ไปทดลองใช้กับนักเรียนในระดับชั้นและรายวิชาอื่น ๆ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไปอีก
3. จากผลการศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามพบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามเนื้อหาประเภททวินพจน์ ในลำดับสุดท้าย เนื่องจากนักเรียนยังไม่สามารถตีความเนื้อหาของบททวินพจน์ได้เท่าที่ควร ดังนั้น จึงควรมีการวิจัยเพื่อหารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคอื่น ๆ ที่สามารถส่งเสริมการอ่านจับใจความสำคัญประเภททวินพจน์ได้ดียิ่งขึ้น

References

- Amorncheewan, B. (2013). Thinking classroom : plian hong rian hai pen hong khit duai kan sup tham chong pratyā [Thinking classroom : Change the classroom into a thinking room with a philosophical inquiry]. Bangkok: parbpim.
- Busamsai, T. (2016). kanphatthana thaksa kan 'an chapchai khwam duai theknik kan rianru bap SQ si R doi chai khomun thongthin changwat kanchana burī hong nakrian chan prathomsuksa pi thi ha [A Development Of Comprehensive Reading Skill For Grade 5 Students Using SQ4R Technique Focusing On Reading About Local Information Of Kanchanaburi Province](Thesis Submitted in partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Master of Education Program in Teaching Thai language). Graduate School, Silpakorn University.
- Chatputtichai, M. (2016). phonkanchai withi son bap SQ si R ruam kap phaenphang krafikto phon samrit nai kan 'an phasa 'Angkrit hong nakrian chan matthayommasuksa pi thi song rongrian sa ka thiam witthayakhom sangwon chet praphakhom 'uppatham changwat Nakhon Pathom [Effects Of Using SQ4R Method With Graphic Organizers On English Reading Achievement Of Mattayomsuksa Two Students Of Srakathiem Wittayakom School, Nakhon Pathom](Thesis Submitted in partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Master of Education Program in Teaching Thai language). Graduate School, Silpakorn University.
- Kaewkan, K. (2013). kanpriapthiap phon samrit kan 'an chapchai khwam hong nakrian chan math ayommasuksa pi thi nung thi chatkan rianru doi withi son bap SQ si R kap withi son bap pakati [A Comparison Of Reading Comprehension Achievement Of Mathayomsuksa 1 Students Taught By Using SQ4R Method And The Traditional Method](Thesis Submitted in partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Master of Education Program in Teaching Thai language). Graduate School, Silpakorn University.
- Meuannin, W. (2013). kan 'an chapchai khwam [Reading comprehension]. 4th Printing. Bangkok: Suveesan.

- Ministry of Education. (2008). laksūt k̄æn kl̄āng k̄ānsuksā naphūn thān Phutthasakkarat s̄ōngphanhārōjhāsip ‘et’ [The Basic Education Core Curriculum B.E.2551]. Bangkok: The Agricultural Cooperative Federation of Thailand, Limited.
- Ministry of Education. (2008). (2551). tuā chī wat læ s̄āra k̄ān rīanrū k̄æn kl̄āng klum s̄āra k̄ān rīanrū phāsā Thai [Indicators and core learning content Thai language]. Bangkok: The Agricultural Cooperative Federation of Thailand. Limited.
- National Institute of Educational Testing Service. (2016). rāingān phonlakā rot da s̄ōp thāngk̄ān suksā radap chāt khan phūnthān (O - NET) chan matthayommasuksā pī thī sām [Report of the national basic education test (O-NET), grade 3]. Retrieved on 9 September 2017 from <http://www.niets.or.th>
- Patumsoot, S. (2010). khūmū k̄ān ‘ān khit wikhro [Analytical Reading Guide]. Bangkok: nawasanprinting, Ltd.
- Petcharat, J. (2013). k̄ān ‘ān læ k̄ān khīan thāng wichākān [Academic reading and writing]. Bangkok: Se-education.
- Ruttanamung, S. (2016). k̄ānphatthanā khwāmsāmat k̄ān ‘ān yāng mī wichāranayān khōng nakriān chan matthayommasuksā pī thī sām thī rīan doī withī s̄ōn bāep SQ sī R [The Development Of Critical Reading Ability Of Mathayomsuksa3 Students Taught By SQ4R Teaching Method](Thesis Submitted in partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Master of Education Program in Teaching Thai language). Graduate School, Silpakorn University.
- Sutthirat, C. (2010). theknik k̄ānchai kham thām phatthanākān khit [Techniques for using questions to develop thinking]. Nontaburi: Sahamitrprintind and publishing.
- Sinpeng, D. (2010). k̄ānphatthanā phū rīan sū sangkhom hāeng k̄ān rīanrū [Develpoment of learners into a learing society]. 2nd Printing. Bangkok: V-print (1991) co-ltd.
- Sintananon, S. (2011). withī s̄ōn tām nāo patirūp k̄ānsuksā phūā phatthanā khunnaphāp khōng yaowachon [Teaching methods according to educational reform guidelines to improve the quality of youth]. Bangkok: 9119 Technicprinting Ltd.

- Sukjaroen, S. (2018). k̄anphatthanā phon samrit thāngk̄an ‘ān chōeng wikhr̄o khōng nakriān chan prathomsuksā pī thī hā duāi k̄anchatk̄an riānrū theknik SQ sī R ruām kap wannakam thōngthin ‘Isān tai [The Development Of Learning Achievement In Critical Reading Of The Fifth Students Using SQ4R Techniques With Lower Esan Literature]](Thesis Submitted in partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Master of Education Program in Teaching Thai language). Graduate School, Silpakorn University.
- Sukyng, F. (2008). nangsū riān rāiwichā phūnthān phāsā Thai lak phāsā læ k̄anchai phāsā [Basic textbooks in Thai language Language principle and language usage]. 4th Printing. Bangkok : Aksorn PLC.
- Tanyalaksananon, S. (1999). phruttikam k̄ansōn phāsā Thai nai chan matthayommasuksā [Thai language teaching behavior in secondary school]. Nakornratchasima: Faculty of Humanities and Social Sciences.
- Thongneim, S. (2017). phāsā Thai phūā k̄ansūsān [Thai for communication]. Bangkok: Se-education.

